

Komposteringsguide

På våren är det lämpligt att börja kompostera. Då vaknar mikroorganismer, maskar, gråsuggor och alla andra som troget jobbar i komposten. Kompost betyder blandning, det innebär att man måste blanda olika material för att komposteringen skall fungera. En välskött kompost luktar gott och är en krydda för din trädgård!

Matavfall

När man komposterar matavfall måste man blanda ner 25–30 % sågspån eller någon annan kolkälla som hushållspapper, halm, torra löv eller liknande. Detta gör att förmultningen fungerar bättre och inte luktar illa.

- Gräv ner skaldjursrester en bit ner i komposten för att förhindra dålig lukt.
- När stora köttben har gått igenom komposten kan man lägga dem i brännbart avfall.
- Många tror att det inte går att kompostera citrusskal och bananskal, men det går alldeles utmärkt.

Tips för en lyckad kompostering

Börja längst ner ned i botten med lite grövre material för bättre genomluftning, till exempel kvistar och ris. Blanda sedan gräs, löv, barr, mossa, vissna blommor, häckklipp, ogräs och så vidare. Rör om en bit ner i kompostbehållaren efterhand för att få syre in i materialet, det snabbar på processen. Kontrollera fuktigheten. Om det är för torrt stannar den biologiska nedbrytningen av. Vattna om det behövs. Komposten ska kännas som en urkramad tvättsvamp.

- Ogräs som sprids via rötter, såsom kvickrot och kirskaål, är det bäst att torka i solen innan man lägger det i komposten. Luka bort fröogräs innan det går i blom, annars frodas de nya fröna i komposten.
- Gräs är inte lämpligt att kompostera i stora mängder om man inte har torra löv eller flis att blanda med. Däremot kan man använda gräset som täckmaterial i grönsakslandet eller runt träd och häckar. Man förhindrar ogräs att växa, man behåller fukten i jorden och tillför samtidigt näring till växterna.
- Om komposten luktar illa eller är full medflugor kan det vara för lite strömaterial i komposten. Häll i så fall i sågspån och rör om.

Bygg en enkel kompost

Lägg finmaskigt galler i botten (max 7 mm hål) Lägg lecablock tätt intill varandra. De behöver inte muras. Gör ett rejält lock, gärna isolerat med frigolit. Sätt gärna ett stabilt finmaskigt nät i mitten så det blir två separata fack.

En giftfri trädgård

Det används väldigt mycket bekämpningsmedel och konstgödsel i våra trädgårdar. Om vi vill värna om vår miljö måste vi även tänka igenom hur vi sköter vår trädgård. Det finns många bra alternativ till de farliga ämnena. Bättre för oss och bättre för vår miljö!

Med buskage, fågelbad och dammar gynnar vi miljön för fåglar, grodor, paddor och igelkottar. De kan vara till god hjälp med att äta upp insekter, sniglar och andra organismer som lever i jorden. Var rädd om nyckelpigorna, för de och deras larver äter nästan bara bladlöss.

- Bladlöss kan spolats bort från plantorna enbart med kallt vatten. Sprayar man på vatten blandat med 4 % grönsåpa och 2–4% T-sprit så förpassas lössen till de sälla jaktmarkerna. Det är viktigt att titta till växterna ofta, vid varmt väder kläcks det fort nya löss.
- Insekter som till exempel morotsflugor kan man hålla borta genom att lägga fiberväv över grönsakerna. Planterar man varannan rad med lök och varannan med morötter kan det också hålla morotsflugan borta. Det finns många sådana varianter av 'samodling' som gör att växterna mår bättre och angrips mer sällan av insekter och sjukdomar. Planterar man till exempel några vitlökar i rabatten kan det skydda mot sorkar, gråmögel och svampsjukdomar. Tagetes har en stark doft som en del insekter inte tycker om.
- Ett annat sätt att slippa bekämpningsmedel är att köpa resistent växter. Det är också viktigt att byta plats på grönsakerna mellan säsongerna eftersom de behöver olika näringsämnen i jorden.
- Naturgödsel är ett alternativ till konstgödsel. Kompostjord tillför jorden både näring och humus. Humus förbättrar jordens struktur och ökar den vattenhållande förmågan.
- Gräsklipp är ett utmärkt gödselmedel. Lägg gräsklippen i ett 5–10 cm tjockt lager mellan raderna i grönsakslandet. Låt det gärna torka något innan det läggs ut. När gräset bryts ner tillför det näring till jorden samtidigt som det kväver frögräs och håller fukten kvar i marken. Detta kan man också göra vid träd, buskar och häckar. Fyll på efterhand. Vattnar man sedan med näringsrikt nässelvatten blir effekten större.

Recept på nässelvatten:

Fyll en hink med nässlor. Häll på vatten så det täcker. Låt stå ca en vecka. Rör om ibland. När bladen är upplösta ta bort stjälkarna och lägg dem på komposten. Späd 1 del nässelvatten med 10 delar vatten.

Det finns mycket information att hämta på internet, till exempel:

www.odla.nu

www.alternativ.nu/handbok/

[www.naturskyddsforeningen.se/gron-guide/tradgard-och-odling/den-miljovanliga-tradgardsmastaren/varfor-en-giftfri-tradgard-/](http://www.naturskyddsforeningen.se/gron-guide/tradgard-och-odling/den-miljovanliga-tradgardsmastaren/varfor-en-giftfri-tradgard/)

www.angelfire.com/la/caprioli/kompost.html